

Genesis 44: Houthakker met grote handen of houtsnijder met een groot hart.

Orde van dienst:

Welkom, kaars en gedicht

Votum en zegengroet

Lied: Psalm 80: 1, 2

Gebed

Kindmoment

Lied

Doop van Kato Storm

Formulier – doop.

Lied: Kinderopwekking 185 De HERE zegent jou...

Inleiding: Wat vooraf ging....

Lezen: Genesis 44

Lied: Nieuw Liedboek 166a: 4, 5, 6, 7

Preek

Opwekking 629 Als er vergeving is...

Wet

Lied: Psalm 119: 21

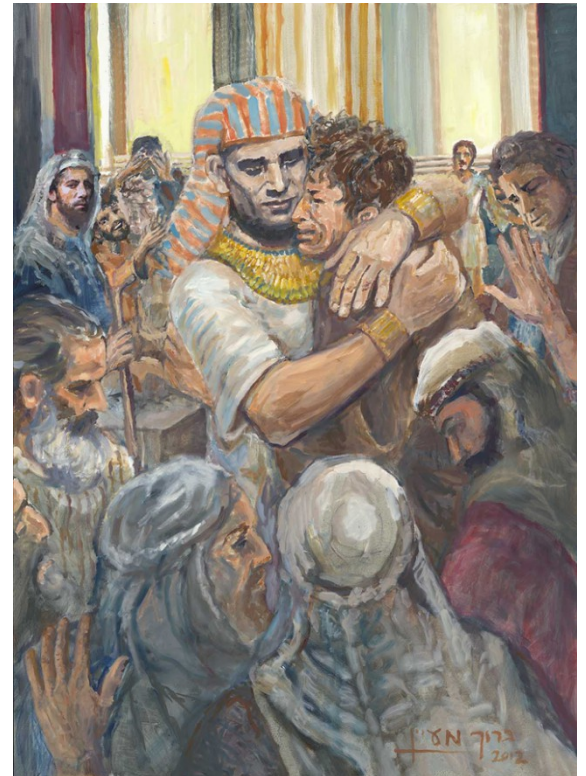
Gebed

Collecte

Lied: Nieuw liedboek 466: 4, 6, 7

Zegen

Welkom.

Inleiding: Wat vooraf ging...

dia 1

Jozef is onderkoning in Egypte. Hij is de hoofdpzichter van het Delta-project.

In de zeven vette jaren, de jaren van overvloed, laat hij miljoenen tonnen graan opslaan. In de zeven magere jaren, jaren van droogte en hongersnood, hebben de Egyptenaren toch voldoende te eten.

Ja, er is zoveel, dat ook duizenden mensen uit andere volken naar Egypte trekken om graan te kopen. Zo trekken ook de zonen van Jakob naar Egypte.

Daar komen ze Jozef weer tegen.

En dan volgt het lange en spannende verhaal over de broers en Jozef. Wat doet Jozef?

Hij herkent hen. Zij herkennen Jozef niet in al zijn Egyptische kleren en taal.

Jozef maakt ze voor spionnen uit. Hij wil dat ze hun jongste broer meenemen om te bewijzen, dat zij geen spionnen zijn.

Dan laat Jozef Simeon vastzetten en achterblijven, zodat hij zeker weet, dat de broers terug zullen komen met hun broertje, Benjamin. Op de terugreis zien ze het geld, dat zij voor het graan betaalden, bovenin de zakken met graan liggen. Ze schrikken: "Waarom doet God ons dit aan!?". Jakob is radeloos als ze terugkeren: hij is Jozef al kwijt. Simeon zit gevangen. En nu moeten ze ook Benjamin meenemen. Hij kan het niet over zijn hart verkrijgen.

Maar de hongersnood is zo erg, dat Jakob wel moet toegeven. Anders sterven ze allemaal daar in Kanaän. Ze gaan.

Angstig komen ze in Egypte aan: wat zal die strenge opzichter nu gaan doen?

Maar het gaat anders. Ze worden ruim ontvangen. Jozef vlucht weg voor zijn tranen als hij zijn broertje Benjamin weer ziet. Dan eten ze samen in het paleis van de onder-Farao. Het wordt één groot familiediner. De broers weten niet wat ze meemaken.

Daarna krijgen ze zakkenvol graan en mogen ze teruggaan naar hun vader in Kanaän.

Met Simeon en Benjamin. Eind goed, al goed. Zo lijkt het. En dan komt het volgende hoofdstuk.

Preek:

Wat zou jij doen?

Je bent op school vreselijk gepest. Je hebt daar jaren last van gehad. En op een dag, je bent al 45 jaar en gelukkig getrouwd, kom je die jongen weer tegen. Je herkent hem meteen.

Wat doe je? Ga je alsnog vol wrok tegen hem tekeer? Of sla je je arm lachend om hem heen en vergeef je alles meteen? Of loop je weg, bang voor de ontmoeting? Je voelt de oude angst.

Of je hebt een mooi bedrijf, maar een collega heeft je jaren geleden vreselijk bedrogen. Door hem heb je duizenden euro's verloren en ben je zelfs je bedrijf kwijtgeraakt. Je wordt nog kwaad als je eraan denkt.

Nu komt hij solliciteren in het nieuwe bedrijf dat je hebt opgezet.

Wat doe je?

Hem terugpakken? Wraak nemen?

Een vriend heeft achter je rug om veel kwaad over je gesproken.

Wat doe je?

Wraak nemen door ook kwaad over die vriend te spreken?

Zo staan de broers van Jozef na jaren weer voor zijn neus. Zomaar. Jozef herkent ze meteen en denkt terug aan de tijd, dat deze broers hem pestten en verkochten.

Wat doet Jozef?

Neemt hij wraak?

Maakt hij zich meteen bekend en zegt hij: "Jongens, kijk, ik ben Jozef! En kijk eens naar jezelf: jullie buigen voor mij! Had ik toch gelijk, hè, met mijn dromen! Zien jullie wel! Maar door jullie domme jaloezie en haat heb ik jaren in de gevangenis gezeten. Ik zal jullie ook eens voor jaren in zo'n donker hol zetten. Weten jullie hoe het voelt!".

Of zegt hij: "Jongens, ik ben het! Jozef! Maar wees niet bang. Want ik heb het goed. Ik ben rijk! Alles van vroeger is vergeten en vergeven! We hebben het er niet meer over! Fijn om jullie te zien!".

Wat doet Jozef?

Gebruikt hij zijn macht om zijn broers alsnog te vernederen? Zoekt hij vergelding?

Het lijkt zo als je de geschiedenis leest, want hij doet die broers nogal wat aan. Hij scheidt angst, en onzekerheid onder zijn broers.

Maar het is niet zo.

Voor ons zijn er vaak maar twee mogelijkheden: je neemt wraak of je vergeeft ruimhartig.

Maar Jozef kiest een derde, een hogere weg.

Want wat zou er gebeuren als hij wraak zou nemen of als hij zou zeggen: 'jongens, het is allemaal vergeven, hoor!'.
Dan zou het hart van die broers niet veranderen.

Door wraak zou hun hart alleen maar harder worden.

Door vergeving zouden ze kunnen denken: "Mooi zo! Daar zijn we ook weer vanaf!".

Kortom: Jozef wil hun hart raken.

Hij is geen lompe houthakker, die hard op zijn broers inhakt.

Hij is een houtsnijder, die heel zorgvuldig het hart van zijn broers zoekt.

Hij wil weten: "Zijn mijn broers ook échte broers??!! Zijn ze veranderd?".

En dat is liefde: de macht hebben om de ander te vernietigen, maar dan die macht gebruiken om je naaste te helen. Om het hart van die ander te bereiken.

Jozef had de macht om te vernietigen. Maar hij doet het niet.

Hij gebruikt zijn macht om het hart van zijn broers te bereiken.

Kijk eens hoe wijs en zorgvuldig Jozef het opbouwt. U moet dat meevoelen.
Zijn broers staan voor hem. Diezelfde broers, die hem haatten, die hem vastbonden en voor dood in de put achterlieten. Die hem verkochten. Daar staan ze! Stel je voor!

Maar Jozef beheerst zich.

Wat doet hij?

Hij laat hen voelen wat het is om weerloos te zijn.

Hij zegt: "Jullie zijn spionnen! Jullie komen kijken wat de zwakke plekken zijn in mijn land!".

En spionnen werden gedood. Voor de krokodillen! Terecht zijn ze doodsbang.

Radeloos vertellen ze dan over hun tocht. Hun vader. Hun broers.

Maar Jozef houdt vol: 'jullie zijn spionnen!!'. En hij laat ze drie dagen lang in de gevangenis zitten.

Ze zijn doodsbang.

Dia 2

En dan hoort Jozef waar hij op hoopte. Hij hoort ze zeggen: "Dit is onze straf, omdat we ons niets hebben aangetrokken van de smeekbeden van onze broer, terwijl we toch zagen dat hij doodsbang was".

Kijk, ze zijn hem niet vergeten! En in hun woorden klinkt spijt: "Wat hebben we gedaan!".

Jozef loopt weg en huilt.

Dan volgt die vreemde terugtocht: als zij onderweg hun zakken met graan openmaken, vinden zij het geld bovenop het graan liggen! Je ziet hun angst: wat gebeurt hier!!??

Een tijd later gaan ze weer naar Egypte. De honger dwingt hen. En na veel praten geeft Jakob zijn Benjamin aan ze mee en blijft radeloos achter.

Dan volgt het volgende bedrijf: Jozef is vol liefde. Vraagt naar zijn vader. Geeft hen een geweldige maaltijd. En als hij zijn broertje Benjamin ziet, moet hij naar een andere kamer en huilt en huilt.

Zijn hart is vol verlangen. Vol liefde. Vol vergeving.

Maar hij is er nog niet.

Als de broers met z'n allen weer terug gaan naar hun vader en door de woestijn terugreizen, worden ze ingehaald door soldaten van Jozef. De zilveren beker van de onderkoning is verdwenen! "Maak jullie zakken open!!".

En, we lezen het: de beker was door Jozef in de zak van Benjamin gedaan. Benjamin is de dief!

De broers scheuren hun kleren stuk van verdriet en angst en weten: nu is alles verloren! Nu raken we Benjamin kwijt! Hoe kunnen we nu bij onze vader aankomen!!??

Even later staan ze met z'n allen voor Jozef. Vallen op hun knieën.

En dan gebeurt het wonder waar Jozef op wachtte. Waar hij naar verlangde.

Ze gaan om Benjamin heen staan!

dia 3

Ze zeggen: "God heeft de misdaad van uw dienaren aan het licht gebracht! Wij zijn bereid uw slaaf te worden, mijn heer, niet alleen degene bij wie de beker gevonden is, maar wij allemaal".

Wij allemaal!

Ze laten hun broertje niet vallen! Niet nog eens.

Maar Jozef gaat nog een stap verder: "Nee!, zegt hij streng, "alleen de dief moet blijven en jullie mogen terug!".

Wat doen ze nu?

En dan gebeurt het: Juda stapt naar voren.

Dia 4

En Juda zegt: "Mijn heer, wij kunnen niet terug zonder Benjamin. Onze vader zou sterven van verdriet als ook deze zoon van Rachel niet meer bij hem terug zou komen. Ik heb mijn vader daarom beloofd, dat ik mij borg stel voor Benjamin. Ik zal in de plaats van Benjamin blijven en mag hij dan teruggaan naar onze vader in Kanaän? Ik zou het verdriet van mijn vader niet aan kunnen zien als ik zonder hem terugkeer".

Juda offert zich op voor zijn broertje.

En dan, dán breekt Jozef: "Toen kon Jozef zich niet meer inhouden...!".

Toen. Toen Juda dit zei. (45: 1)

Was hier het wachten op, Jozef? Wilde je dit horen uit de mond van je broers?

Ja, hier was het wachten op.

Zijn broers zijn échte broers. Ze zijn veranderd. Ze hebben een hart.

Als Jozef deze woorden van Juda hoort, kan hij zich niet meer goedhouden. Hij laat alle wachters weggaan en barst in tranen uit en huilt zo hard, dat het in het hele paleis te horen is. Alle ingehouden tranen golven naar buiten en hij zegt: "Ik ben het Jozef! Jullie broer!".

Huilend valt hij zijn broers om de hals en kust hen. Het waren weer echte broers!

Dia 5

Op deze woorden wachtte Jozef.

Daarom heeft hij zijn spel met zijn broers gespeeld.

Een spel dat ruw leek. Alsof Jozef uit was op wraak. Alsof hij God zelf was.

Maar Jozef was niet uit op wraak. Dan had hij ze zo kunnen laten oppakken en laten wegrotten in een donkere Egyptische cel. Nee, hij wilde weten hoe het met hun liefde stond.

Want als Jozef bij de eerste ontmoeting zich meteen had laten zien en had geroepen: "Ik ben het Jozef!", dan was er niets gebeurd in de harten van de broers. Dan was hun spijt, hun liefde voor hun vader en voor Benjamin niet naar buiten gekomen. Dan was hun de weg van de wroeging bespaard, dan had Juda zijn offer niet gebracht en was de naam van God nooit gevallen.

Ze zouden geschrokken zijn.

Of ze zouden met gespeelde blijdschap hun broer hebben omarmd. Want, ja, met deze machtige Jozef ging je geen ruzie maken.

Het zou een goedkoop happy end geweest zijn. Geen bekering. Geen nieuw begin.

Door Jozefs regie is het verleden teruggekomen en de schuld is beleden. Er viel niets meer te verbergen. En dat maakt de omhelzing en de tranen echt.

Het is eruit. Het is er eindelijk uit!

Wanneer wij mensen een conflict hebben, als iemand ons pijn heeft gedaan, dan zien we vaak maar twee wegen: óf we nemen wraak en afstand óf we vergeven maar snel.

"Het is wel goed, joh! Even goede vrienden!".

Jozef wijst een weg, die daarbovenuit gaat. Hij schept tijd en ruimte om je schuld te zien en te belijden. Hij gebruikt zijn vermogen niet om zijn broers te vernederen. Hij rijkt naar het hart van zijn broers en wil hen verhogen. Ze mogen hun stoere maskers afdoen en huilen van spijt. Want alleen dan kan de toekomst opengaan.

Daarin blijkt Jozef écht een kind van zijn hemelse vader. Een zoon van de levende God.

Want gaat God ook niet zo met ons om?

Hij gebruikt zijn grote macht niet om mensen te vernederen en te vernietigen onder een vreselijk oordeel. Hij gebruikt zijn macht om ons te verlossen en nieuw leven te geven.

Hi is geen ruwe houthakker met grote handen, maar een liefdevol houtsnijder.

Kijk maar naar kerst: daar wordt Jezus geboren.

In de tijd van de machtige keizer Augustus. Met zijn legers en kazernes.

Jezus wordt geboren om mens te worden als wij. Om in onze plaats het oordeel over onze schuld te ondergaan. Hij is onze Borg. Onze Juda.

Hij wordt dan ook geboren in de stam van Juda. In Bethlehem in Juda. De stad van David.

Hij wordt in Jeruzalem in Juda gekroond met een doornenkroon. Hij wordt gekruisigd en buigt tot diep in het stof. Het offer voor de wereld. Onze Borg.

Want hij wil niet zonder al zijn broers en zussen bij zijn Vader in de hemel komen.

Ten slotte: die broers trekken naar Egypte om eten te halen. Om daarna hun gewone leven voort te zetten. Dat met Jozef hebben ze verdrongen. En tegenover hun vader zijn ze het toneelspel allang gewend. Het is een afgesloten boek.

Zo kan het ook met ons zijn.

Je wilt gewoon je eten en drinken. Ons leven van elke dag.
Maar wat we de ander aandeden? Wat we God aandeden?
Ach, daar denken we niet zoveel aan. We hebben ons leven op orde. En wat we anderen aandeden, ach, dat komt wel goed. We duwen het weg. Slijt wel.
Maar God laat het daar niet bij zitten. Dat verder leven met onbeleden zonden. Met onverzoende ruzies. Hij wil dat het weer goed komt. Hij zet je stil.
Er gebeuren dingen in je leven, waardoor je gaat nadenken. Mooie gebeurtenissen zoals de geboorte van een kind. Of moeilijke dingen, zoals ziekte of tegenslag.
Opeens komen er door een ontmoeting weer oude dingen terug in je leven. Jij had ze al verdrongen, maar God legt het weer open. Niet om je je verdiende loon te geven. Zo is God niet. Dat onverdiende loon heeft hij in zijn goedheid allang geleden op Christus gelegd.
Hij doet het om je hart te openen en je echte rust te geven.

De God van Jozef en van al die ruwe broers, komt door de Heilige Geest ons leven binnen en gaat onderweg met jou. Nee, die machtige Geest komt niet in je leven om je te vernietigen. Hij gebruikt zijn macht om je hart te openen. Om je tot belijdenis van schuld te brengen. Om je te veranderen. Om je tot bloei te brengen.
Misschien zie je dat in je eigen leven ook wel terug. Heel persoonlijk. Dat God met je in gesprek is. Dat hij in allerlei gebeurtenissen met je bezig is. Je hoort zijn stem als je je bijbeltje leest. Je komt hem tegen in een lied of in het geloof van je broer.
Als een Jozef zoekt hij naar je hart. Naar bekering. Naar je tranen. Naar je gebed.
Want hij wil geen goedkope happy end.
Hij wil geen mensen met maskers. Hij wil echt liefde.
Hij wil een nieuw begin. En dat begint in je hart.
Amen.